

Hoofdstuk 11. Man met mes

Vandaag werd het een dag, waarin ik een belangrijke les leerde. Had ik beter nagedacht, dan had ik het zonder die ervaring ook wel geweten en beter gehandeld en had onze veiligheid niet op het spel gestaan. Dingen gaan echter zoals ze gaan, er is geen perfectie en dat kan ik accepteren, beter gezegd, dat moet ik accepteren. Hoewel het incident veel indruk op mij maakte, lag ik er niet wakker van. De chauffeur gelukkig ook niet, vertelde hij een paar dagen later. Ook hij bleef in die benarde situatie ijsig kalm.

Op een dag krijgen we een melding, dat een man in Delft suïcidaal is. De politie en ambulance rijden ook naar het adres. Verder hadden we geen enkele informatie. Wat we gaan zien is onduidelijk. De verwachting is uiteraard, dat we iemand aantreffen in een ellendige toestand.

We naderen zijn appartement en zien dat zowel een politieauto als een ambulance voor zijn appartement geparkeerd staan. Dat betekent dat de agenten en het ambulancepersoneel al binnen zijn. De politie zal de veiligheid waarborgen, het personeel van de ambulance zal bezig zijn de man lichamelijk na te kijken. We lopen de trappen op en de deur van zijn appartement staat op een kier. We duwen de deur open.

Toen wij binnenkwamen waren de vermeende suïcidale man en de ambulanceverpleegkundige in een verrassend prettig en geanimeerd gesprek verwickeld. De interactie tussen die twee was levendig en de toon van het gesprek was luchtig en speels. De verpleegkundige draait zich naar mij om en zegt dat de man niet suïcidaal is. Hij is gepensioneerd en heeft een alcoholverslaving, al jaren. Nu heeft hij ook gedronken en wil opgenomen worden.

Ik schuif aan en het gesprek gaat op een prettige en ontspannen manier verder. De man is overduidelijk niet suïcidaal. Althans dat is ook mijn inschatting. Ik vraag nog eens expliciet na of hij de gedachte heeft zichzelf iets aan te doen en dat ontkent hij nadrukkelijk. We praten verder over zijn situatie. Die is lastig. Hij heeft een ernstig alcoholprobleem en mede daardoor heeft zijn familie zich van hem afgekeerd. Hij heeft geen relatie en de eenzaamheid speelt hem parten en doet hem naar de fles grijpen. Hij is onlangs in een verslavingskliniek opgenomen geweest, heeft daarna ook enige tijd geen alcohol gedronken, maar is nu teruggevallen in zijn oude gedrag. Hij wil weer opgenomen worden, vandaag nog. Hij wil zijn leven weer op de rails krijgen.

De taak van de ambulanceverpleegkundige zit er op en hij vertrekt samen met de chauffeur. De politie vraagt aan mij of zij ook kunnen vertrekken. Dat lijkt mij prima. De man is goed gestemd, er gaat geen enkele dreiging van hem uit.

Een acute opname is eigenlijk alleen geïndiceerd als iemand in een noodsituatie verkeert. En dat betekent psychiatrisch gezien dat iemand vanuit een ziektebeeld een acuut gevaar is voor zichzelf of voor anderen. Aan deze criteria voldoet de man niet. Kortweg een acute opname zit er niet in. Bovendien is het zondag. In het weekend is het extra lastig om iemand geplaatst te krijgen. Als hij weer opgenomen wil worden, zal hij de reguliere weg moeten doorlopen en zal hij tijdens kantooruren zijn behandelaar moeten bellen met het verzoek om opgenomen te worden. En als hij geen behandelaar heeft zal hij zich moeten wenden tot zijn huisarts, die vervolgens contact met een verslavingskliniek kan opnemen. Vrijwel altijd komt iemand dan op een wachtlijst. Er zijn vele verslaafden en er zijn weinig bedden beschikbaar.

Ik zeg tegen de man dat ik voor hem de crisisdienst van de GGZ zal bellen en zijn verzoek tot opname zal doorgeven. Ik probeer zijn verwachting te temperen en zeg hem, dat gezien het feit dat het weekend is en zijn problematiek enig uitstel kan verdragen, hij waarschijnlijk niet acuut opgenomen zal worden. Zijn gezicht betreft en hij gaat strak voor zich uit kijken. Zijn stemming is gedaald, hij is duidelijk teleurgesteld. De vrolijke sfeer in het appartement is verdwenen. Het is plots heel ijsig geworden en zakelijk. De man keert zich naar binnen.

Overleg met de crisisdienst kan veel tijd in beslag nemen. De dienstdoende triagist van de GGZ kan met een andere patiënt of hulpverlener in gesprek zijn, waardoor hij of zij tijdelijk niet bereikbaar is. Dat was nu ook het geval en ik moet wachten op het belletje van de GGZ, terwijl de man wat heen en weer loopt door het appartement.

Na een minuut of zeven word ik teruggebeld. De triagist pakt zijn dossier erbij en ik vertel wat wij hier aangetroffen hebben en geef zijn verzoek tot opname door. Dat blijkt overduidelijk een brug te ver te zijn. De triagist zegt dat hij, zoals ik al verwacht had, niet wordt opgenomen. Hij kan maandag zijn behandelaar bellen. Voordat hij ophangt zegt hij tegen mij, dat meneer in dit soort situaties erg lastig kan zijn en manipulatief.

Ik loop naar de man. Hij staat met de chauffeur te praten in de keuken. Ik zeg dat ik het heel vervelend voor hem vind, maar dat hij niet wordt opgenomen. Er valt een ongemakkelijke stilte. Een paar seconden staat hij onbeweeglijk voor me, dan grist hij vliegensvlug een enorm mes uit het messenblok dat op het aanrecht staat en zet het ding op zijn keel. Hij zegt: 'Als ik niet word opgenomen, snij ik nu mijn keel door.' Met het mes drukt hij een putje in zijn huid. Hij kijkt mij strak gespannen aan.